

MAGYAR NYELV

a 8. évfolyamosok számára

MNy2

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2024. január 30.

**A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra
a megadott pontszámok adhatók.**

**A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.
A helyesírási és/vagy másolási hibákat javítjuk, de csak akkor vonunk le miattuk
pontot, ha arra a javítási-értékelési útmutatóban erre külön utalás van.**

A helyesírás értékelésénél A magyar helyesírás szabályai c. kiadvány (Akadémiai Kiadó) 12. kiadása szerinti helyesírást kell elfogadni.

1. a) beszélgetés, csevej, fecsegés 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha bármilyen sorrendben mindhárom megoldást leírta a felvételiző, és nem írt mellé helytelen.
- b) Petőfi, Kölcsey, Vörösmarty 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha mindhárom megoldás helyes, és hibátlan helyesírással írta le a tulajdonneveket!
2. a)

	egyirányú	kétirányú
közvetlen		B, D
közvetett	E	A, C

3 pont
 5 helyes megoldás 3 pont
 4 helyes megoldás 2 pont
 2–3 helyes megoldás 1 pont
 0–1 helyes megoldás 0 pont
Minden megoldás csak akkor fogadható el jónak, ha egy betűt csak egy helyre írt a felvételiző. Amennyiben több helyre is beírta ugyanazt a betűjelet, pont egyikre sem adható.
3. a) Egy bolond százat csinál 1 pont
 b) Száz szónak is egy a vége. 1 pont
 c) Egyet mondok, kettő lesz belőle. 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha a felvételiző a megfelelő számneveket helyes toldalékolással írta le. Ha a felvételiző számokat írt a vonalakra, helyes toldalékolással (100-at, 1-et) a pont megadható. Más megoldás csak akkor fogadható el, ha a szolás megléte szakmailag ellenőrzött egynyelvű szótárral vagy más szakmai kézikönyvvel igazolható.
4. a) bátorsággal 1 pont
 b) könyveket 1 pont
 c) hallgatással 1 pont
 d) építsétek 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha a szavakat a megadott alakban írta a felvételiző, és a helyes megoldás mellett nem szerepel helytelen.
- e) 2 1 pont
 f) 1 1 pont
 g) 1 1 pont
 h) 3 1 pont
 i) 2 1 pont
Pont csak akkor adható, ha soronként az egyetlen helyes megoldást jelölte a felvételiző. A pont akkor is megadható, ha a helyes szót karikázta, húzta alá vagy egyéb módon egyértelműen jelölte.

-
5. a) forgószínpad – kacsalábon forgó palota 1 pont
 b) hagyjátok – higyjétek 1 pont
 c) be fogja írni – befogja a fülét 1 pont
 d) ezerkilencszázötvennyolc – ötmillióhat 1 pont
 e) papagáj – sirály 1 pont
 f) beljebb – kijjebb 1 pont

A pont akkor is megadható, ha a megoldásokat egyéb módon (pl. bekarikázással) jelölte a felvételiző. Pont csak akkor adható, ha soronként jól jelölte a helyes alakokat a felvételiző.

6. a) fülbemászó – **napraforgó** 2 pont
 lábtörlő – **tűzoltó**
 sötétkék – **szuperhős**
 szóbeszéd – **búbánat**
 porlepte – **napsütötte**

5 helyes megoldás 2 pont
 3–4 helyes megoldás 1 pont
 0–2 helyes megoldás 0 pont

A pont csak akkor adható, ha a helyes megoldás mellett nem szerepel helytelen.

7. a) 1–C, 2–A, 3–D, 4–B 2 pont
 4 helyes megoldás 2 pont
 2–3 helyes megoldás 1 pont
 0–1 helyes megoldás 0 pont

A pont csak akkor adható meg, ha egy betűjelet csak egy helyre, helyesen írt be a felvételiző. Ha egy betűjel több helyen is szerepel, a pont nem adható meg.

8. a) este / alkonyat / naplemente / napnyugta (az éjjel nem fogadható el, a verseben szereplő alkonyi felhők kifejezés miatt) 1 pont
 b) HASONLAT (aláhúzásra is megadható a pont) 1 pont
 c) hegyre hanyatló hold / hegyre hanyatló / hanyatló hold, halovány-hajú 1 pont

A háromból két egymást követő szó kiírása esetén is megadható a pont.

- d) ékszer, dísz, ékesség 1 pont
 e) alany 1 pont
 f) mint: kötőszó, hanyatló: melléknévi igenév 1 pont

A pont csak akkor adható meg, ha mindkét szófajt helyesen írta be a felvételiző, és nem írt hibásat.

9. a)		Stonehenge	Bretagne, Carnac	2 pont
	Melyik országban található?	Anglia (Nagy-Britannia)	Franciaország	
	Kb. hány db kőtömb alkotja?	100-nál is kevesebb / kb. 100	(csaknem/kb.) 3000	

A táblázat helyes kitöltéséért soronként 1 pont adható. Egy sorért csak akkor adható 1 pont, ha mindkét válaszelem helyes.

- b) Egy legenda szerint Merlin varázsló változtatott kővé egy római légiót. / Egy keresztény legenda szerint egy szent változtatott kővé egy római légiót. 1 pont

*Más, hasonló megfogalmazású válasz is elfogadható. Az 1 pont csak akkor adható meg, ha szerepel benne a **katonák kővé változtatására** történő utalás. A pont nem teljes mondatban, illetve több mondatban megfogalmazott, de tartalmilag helyes válasz esetén megadható.*

- c) IGAZ 1 pont
 d) HAMIS 1 pont
 e) IGAZ 1 pont

A pont akkor is megadható, ha a felvételiző egyéb módon (pl. bekarikázással) jelölte a helyes választ.

- f) menhir: 3. dolmen: 1. tumulus: 2. 1 pont

Az 1 pont csak akkor adható meg, ha mindhárom fogalom mellett a helyes szám szerepel, és nem szerepel helytelen.

10. a) **Tartalom** 3 pont, ha 3 pont

- a szöveg ötletes, gondolatgazdag;
- a fogalmazás megfelel a megadott témának;
- a felvételiző utal saját élményre;
- bemutatott 3 különböző érvet véleménye alátámasztására;
- a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).

2 pont, ha

- a fogalmazás megfelel a megadott témának; a tanuló álláspontja egyértelműen azonosítható; a szöveg ötletes, de:
- van olyan gondolata, amely nem illeszkedik a gondolatsorhoz;
- csak 2 érve van;
- nem utal saját élményre.

1 pont, ha

- a szöveg megfelel a témának, de kidolgozatlan;
- csak 1 érve van a megadott szempontokkal kapcsolatban;

0 pont, ha

- a szöveg tartalmatlan, semmitmondó;
- a fogalmazás nem felel meg a megadott témának;
- a terjedelem nem éri el a 4 mondatot.

A pontszám nem függhet a tanuló véleményétől.

- b) **A szöveg szerkezete** 3 pont
3 pont, ha
- a szöveg kerek, egész, lezárt;
 - formailag tagolt;
 - logikusan, arányosan szerkesztett;
 - a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
- 2 pont**, ha a fenti szempontok közül **egy nem érvényesül maradéktalanul**, például hiányzik vagy szervesen a befejezés, aránytalan a bevezetés vagy a befejezés, de eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
- 1 pont**, ha az első pontban megadottak közül **kettő nem teljesül**, de a terjedelmet eléri a 4 mondatot.
- 0 pont**, ha a fogalmazás nem éri el a 4 mondatot, vagy ha szövegnek nem minősíthető, összefüggéstelen mondathalmaz.
- c) **Stílusa, szóhasználata** 1 pont
1 pont, ha
- megfelel a témának, a köznyelvi normának;
 - gazdag szókinccsű;
 - nyelvhelyességi szempontból kifogástalan;
 - eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
- 0 pont**, ha a fogalmazás nem felel meg az 1 pont kritériumainak.
- d) **Helyesírás** 2 pont
2 pont, ha
- ha a szövegben **legfeljebb egy hiba** valósul meg az alábbiak közül:
 - elválasztáskor **vagy**
 - magánhangzó időtartamának jelölésekor **vagy**
 - kezdőbetű tévesztése több elemből álló tulajdonnévből képzett melléknév esetében (pl. New York-i, budapest–bécsi, Csokonai Vitéz Mihály-os) **vagy**
 - betűtévesztés vagy felcserélés, betűkihagyás, szótagkihagyás terén **vagy**
 - az egybeírás-különírás terén, kivéve az igekötős igék, a névutós névszók és a tagadószó helytelen írását **vagy**
 - legfeljebb 2 központoszási hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központoszási hibáit),
 - a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
- 1 pont**, ha
- a szövegben legfeljebb **2 hiba** fordul elő **a fent felsorolt hibatípusok közül vagy**
 - **egy súlyos hiba** az **alábbi** hibatípusokból, **de más hibája nincs**:
 - igekötős igék helytelen írásmódja
 - névutós névszó egybeírása
 - j-ly tévesztése
 - tagadószók egybeírása másik szóval
 - mássalhangzó hosszúságának tévesztése
 - tulajdonnév kis kezdőbetűs alakja
 - melléknévek és egyelemű tulajdonnévből képzett melléknévek (pl. francia, balatoni, vendéglátóipari, adys) hibás alakja
 - mássalhangzó kapcsolódásának hibás jelölése (teljes és részleges hasonulás, összeolvadás, rövidülés, nyúlás, kiesés)
 - mondatkezdő nagybetű tévesztése
 - felszólító módú igealakok hibái **vagy**

- 3–5 központozási hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központozási hibáit)
- A pont csak akkor adható meg, ha a fenti hibák mellett a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot.

0 pont, ha

- ha a szöveg nem felel meg az 1, illetve 2 pontos kritériumrendszernek **vagy**
- a szöveg nem éri el a 4 mondatot.

e) **Külalak, íráskép**

1 pont

1 pont, ha

a dolgozat külalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatók, az ékezethasználata egyértelmű, a tanuló nem használja a kereten túli („margón kívüli”) területet, és a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot.

0 pont, ha

az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználata, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthetőek, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre, vagy ha a szöveg terjedelme nem éri el a 4 mondatot.

a)–e) A 4-nél kevesebb mondatból álló fogalmazás esetében a feladat összes itemére 0 pontot kell adni.

Források:

9. d *A képek forrása:*

- 1) <https://www.masterfile.com/search/en/neolithic+dolmen>
- 2) <http://world.meros.uz/en/wonder/view?id=665>
- 3) <https://blog.stephens.edu/arh101glossary/?glossary=menhir>

A feladat bázisszövege az eredeti forrásszöveg módosításával (rövidítésével, nyelvtani egyszerűsítésével), de az eredeti szöveg integritásának megtartása mellett jött létre. Az eredeti szöveg forrása:

<https://magyarnemzet.hu/lugas-rovat/2022/10/hatarkovek-vagy-foldrengesjelzok-bretagne-megkovult-katonai>